

zaanlands lyceum

welkom

Grieken en Romeinen

Waarom denken mensen als het gaat over de Romeinen? Aan Asterix, aan gladiatorenspelen misschien of aan Julius Caesar?

En als het gaat over de Grieken? Een ander alfabet, de Olympische Spelen? Aan goden en helden? Aan de grondleggers van de democratie, de eerste filosofen? Waar je ook aan denkt, het is al gauw tweeduizend jaar geleden gebeurd. En de talen waarin al deze verhalen verteld zijn, zijn nu dode talen. Latijn en (oud-)Grieks worden door niemand meer gesproken en niemand schrijft nieuwe teksten in die talen. Heeft het dan zin om veel tijd en energie in die dode talen te investeren?

Levende en dode talen

Als je een moderne vreemde taal leert zoals Frans of Duits, een levende taal, moet je vier dingen onder de knie zien te krijgen: spreken,

verstaan, schrijven en lezen. Bestudeer je een klassieke taal, een dode taal, dan blijft alleen het laatste over: lezen. Voor de rest is immers een levend publiek nodig. Omdat je bij Latijn en Grieks al je aandacht richt op dat ene onderdeel, doe je dat veel grondiger. Je leert niet alleen begrijpen wat er staat, maar je leert ook hoe de taal als systeem werkt, op abstract niveau. Elke taal is namelijk een soort computerprogramma. Bij Grieks en Latijn duik je diep in de code daarvan. Bij het vertalen van een klassieke tekst komt namelijk meer kijken dan woordjes en rijtjes. Die moet je ook kennen, maar je leert vooral een ingewikkeld probleem in kleinere vraagstukken te verdelen, zodat je het geheel kunt ontrafelen. Puzzelen voor gevorderden dus. En als je dan doorhebt wat er staat, moet je het ook nog in fatsoenlijk Nederlands kunnen zeggen. Daarmee train je je creatieve taalvermogen natuurlijk enorm.

Bloeiend gymnasium

Het Zaanlands Lyceum heeft al sinds 1920 een bloeiende gymnasiumafdeling. Ongeveer 20% van onze leerlingen zit op het gymnasium. Op veel andere scholengemeenschappen ligt dat percentage lager, maar voor ons gymnasium bestaat dus meer dan voldoende interesse. Doorgaans hebben wij twee volle 1-gymnasiumklassen. Elk jaar stapt ook nog een aantal leerlingen na de brugklas of na 1-atheneum over naar 2-gymnasium. Een leerling die Grieks en/of Latijn doet, is bij ons dus geen uitzondering.

Anders dan atheneum

Gymnasium en atheneum vormen samen het vwo, het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs. Wie een vwo-diploma behaalt, mag studeren aan de universiteit. Alle vakken worden vanaf het eerste jaar op vwo-niveau gegeven.

Op het Zaanlands Lyceum kun je zowel op het atheneum als op het gymnasium de bètaplusvariant kiezen. Je volgt dan het vak physics, waarbij je je verdiept in scheikunde, natuurkunde en sterrenkunde. Gemiddeld doet iets meer dan de helft van de gymnasiumleerlingen bètaplus. Want Grieks en Latijn zijn weliswaar talen, maar het abstracte gepuzzel maakt de combinatie met een technisch profiel eerder logisch dan vreemd.

De onderbouw

Op het gymnasium volg je in het eerste leerjaar alleen Latijn, in het tweede en derde leerjaar Latijn en Grieks. Verder krijg je alle vakken die atheneum-leerlingen ook hebben. Bij een aantal andere vakken kunnen gymnasisten met minder lessen hetzelfde niveau bereiken. Je hebt de eerste drie jaar dus wel meer vakken, maar je zit niet langer op school dan andere leerlingen. In de onderbouw leer je de beginselen van de klassieke talen: woorden en grammatica, ontleden en vertalen. Ook mythologie en klassieke cultuur komen ruimschoots aan bod.

De bovenbouw

Voor een atheneumdiploma moet je, naast andere verplichte vakken, examen doen in een moderne vreemde taal: Frans of Duits. Voor een gymnasiumdiploma moet je in de onderbouw beide klassieke talen hebben gevolgd en examen doen in (ten minste) een van de twee. Je kunt in de bovenbouw dus kiezen tussen Latijn of Grieks (of allebei). De laatste drie jaar bestudeer je teksten van Griekse en Romeinse schrijvers, in de originele versie. Je kunt dan letterlijk lezen wat Caesar ruim tweeduizend jaar geleden heeft opgeschreven of hoe Homerus de avonturen van de slimme held Odysseus beschreef. Dat kunnen de meeste mensen je niet nazeggen.

Projecten en excursies

Voor elk leerjaar plant de sectie klassieke talen speciale activiteiten. In de eerste en tweede klas is dit een bezoek aan Archeon en het Rijksmuseum voor Oudheden. Een jaar later doe je een tragedieproject, begeleid door een theatermaker. Dat jaar ga je ook naar de Romeinse opgraving bij Xanten (Duitsland) en er komen studenten archeologie naar school om je te leren hoe je van bepaalde vondsten kunt bepalen hoe oud ze zijn. In de bovenbouw gaan we naar het Paleis op de

Dam, dat qua bouwstijl, inrichting en kunstverzameling sterk door de klassieke oudheid beïnvloed is. Afhankelijk van het aanbod bezoeken we verschillende musea en theater- en filmvoorstellingen. In de vijfde zie je eindelijk hoe alles waar we het jaren over hebben gehad er in het echt uitziet: Rome.

Die reis vormt voor veel leerlingen een hoogtepunt in hun middelbareschooltijd. En niet alléén vanwege de klassieke cultuur natuurlijk.

zaanlands

Klassieke talen, moderne vaardigheden

Het is eerder al genoemd: je leert twee talen die niemand meer spreekt, maar je leert dan ook vooral probleemoplossend denken en logisch redeneren, terwijl je ook de creativiteit van je brein aanspreekt. Niemand kan precies voorspellen hoe opleidingen en de arbeidsmarkt de komende tien à twintig jaar veranderen. We weten wel zeker dat deze kwaliteiten voor de mensheid nog veel langer belangrijk blijven. Deze vaardigheden kun je je ook eigen maken via andere schoolvakken, (denk)sporten of hobby's. Maar wanneer je je verdiept in Griekse en Latijnse teksten, krijg je ondertussen veel mee over de basis van de Europese cultuur, kunst en wetenschap. Veel architectuur, schilderkunst en literatuur heeft een klassieke basis. Wetenschappelijk taalgebruik is vaak rechtstreeks Latijn of Grieks, of daarvan afgeleid. Omdat de Romeinen, simpel gezegd, eerst de Griekse cultuur hebben opgeslokt en die vervolgens over heel Europa hebben verspreid, vinden we in allerlei aspecten van ons bestaan

hun invloed terug. Ons rechtssysteem, de eed die artsen afleggen, maar ook hoe we denken over goed en kwaad. De verovering van bijna een geheel continent heeft er ook voor gezorgd dat veel Europese talen, zoals Spaans, Frans, Italiaans, Portugees en Roemeens, sterk op de klassieke talen lijken. Je leert dode talen, maar je legt daarmee de basis voor talloze levende talen. Door de Grieken en de Romeinen te bestuderen, leer je bovendien met een open blik te kijken naar andere culturen. Tweeduizend jaar later pakken we in Nederland een hoop dingen anders aan dan een Romein of een Griek, maar deden zij het vroeger dan fout, of kun je dat niet zeggen? Ook dat soort onderwerpen bespreek je op het gymnasium.

In het algemeen leer je op het gymnasium een onderzoekende houding aan. Een goede vraag stellen is soms belangrijker dan een goed antwoord geven. Op de universiteit moet je ook veel vragen goed beantwoorden, maar uiteindelijk draait het om de vragen die jij stelt.

Bijna vergeten! De meeste leerlingen vinden Latijn en Grieks leuk. Soms zwaar, maar leuk.

lyceum

pontsteiger

Amsterdam, Arons en Gelauff architecten

Getuigenis Floor Arons

“Als architect heb ik veel gehad aan het vak Latijn op school. Abstract denken, verbanden leggen, puzzelen, zoeken naar de juiste betekenis achter woorden, de regels juist toepassen en daar dan weer een mooi verhaal van maken: dat is precies hoe je een gebouw ontwerpt. De context van mijn vak is heel anders dan een klassieke taal, maar het denken erachter verschilt niet veel.”

Geschied voor jou?

Het gymnasium is een geschikte opleiding voor intelligente leerlingen met een brede belangstelling. Vind je het leuk om dingen te leren en te weten, om je hersens flink aan het werk te zetten, dan zit je bij ons wel op je plek. Je hoeft niet vanaf je geboorte een fan van de klassieke oudheid te zijn, maar het mag wel natuurlijk. Je zult op het gymnasium waarschijnlijk wel harder moeten werken dan je tot nu toe gewend bent, maar dat geldt ook voor het atheneum. Je zit dan immers met leerlingen in de klas die allemaal uitdagender onderwijs aankunnen. Je hoeft ook weer niet bang te zijn dat je geen tijd meer hebt voor een sport, een muziekinstrument of voor andere leuke dingen. Als je het niveau goed aankunt, werk je even hard als andere leerlingen bij ons op school.

Instromen, overstappen

Als de leerkracht van groep 8 een vwo- of een gymnasiumadvies heeft gegeven, kun je je inschrijven voor klas 1-gymnasium. Je kunt dan verder nog aangeven of je de bètaplusvariant kiest of het reguliere gymnasium. Als je niet zeker weet of het gymnasium bij jou past of als je advies niet hoog genoeg is, kun je beginnen in de eerste brugklas of in 1-atheneum. Succesvolle leerlingen mogen na dat jaar namelijk alsnog naar het gymnasium. In het tweede leerjaar krijg je dan een extra uur Latijn om in te halen wat je gemist hebt.

Denk je dat de opleiding bij jou past, dan is het natuurlijk het handigst om in 1-gymnasium te beginnen. Als je twijfelt, bedenk dan dat je later altijd nog een stap terug kunt doen. Aan het eind van elk leerjaar kun je besluiten om je opleiding op het atheneum af te maken. Ook als je uiteindelijk geen gymnasiumdiploma behaalt, heb je toch een verrijkte opleiding gehad.

MEER INFORMATIE? • NEEM CONTACT OP MET DE COÖRDINATOR GYMNASIUM OF DE AFDELINGSLEIDER ONDERBOUW • 075 617 00 55 • WWW.ZAANLANDS.NL

zaanlands lyceum

gymnasium

Botticelli, portret van een onbekende jongeman, 1483